

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Пугач Алла Мар'янівна, 1977 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2000 році Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова за спеціальністю «Лікувальна справа», працює лікарем імунологом дитячим в ТОВ МЦ ДОБРОДІЙ з 2016 року до цього часу, а з грудня 2020 року та по теперішній час навчається в аспірантурі заочної форми навчання в галузі знань 22 Охорони здоров'я за на кафедрі дерматовенерології, алергології, клінічної та лабораторної імунології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України, виконала акредитовану освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.613.247, створена на підставі рішення вченої ради **Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика** МОЗ України (м. Київ) від 10.09.2025 (протокол № 7) у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	- Волохи Алли Петрівни, доктора медичних наук, професора, професора кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
Рецензента	- Чернишової Людмили Іванівни, доктора медичних наук, професора, професора кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології НУОЗ України імені П. Л. Шупика;
Офіційних опонентів	- Маврутенкова Віктора Володимировича, доктора медичних наук, професора, професора кафедри інфекційних хвороб Дніпровського державного медичного університету;
- Чоп'як Валентини Володимирівни, доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАН України, завідувачки кафедри клінічної імунології та алергології ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»;
- Никитюк Світлани Олексіївни, доктора медичних наук, професора, доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

на засіданні «22» жовтня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Пугач Аллі Мар'янівні на підставі публічного захисту дисертації «Оптимізація рутинної вакцинопрофілактики у дітей: прихильність, взаємозамінність та комбінація вакцин» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Імунологія та алергологія»).

Дисертацію виконано в Національному університеті охорони здоров'я імені П. Л. Шупика, МОЗ України, м. Київ.

Науковий керівник Бондаренко Анастасія Валеріївна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри дерматовенерології, алергології, клінічної та лабораторної імунології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань. Дисертація виконана державною мовою. Оформлення відповідно до вимог Наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Обсяг основного тексту дисертації відповідає встановленим освітньо-науковою програмою НУОЗ України імені П. Л. Шупика відповідно до специфіки галузі знань «Охорона здоров'я» та спеціальності «Медицина».

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті опубліковані в наукових фахових виданнях Scopus або Web-of-Science, 1 стаття згідно з «Переліком наукових фахових видань України», та 5 письмових робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, із напрямку, за яким підготовлено дисертацію аспіранта:

1. Пугач А.М., Бондаренко А.В. Прихильність медичних працівників до вакцинації. *Український медичний часопис*. 2023. № 3 (155). С. 1-4.

DOI: 10.32471/umj.1680-3051.155.242412

2. Пугач А.М., Бондаренко А.В. Обізнаність майбутніх батьків щодо вакцинації. *Сучасна педіатрія. Україна*. 2023. № 5(133). С. 85-89.

doi 10.15574/SP.2023.133.85.

3. Пугач А.М., Бондаренко А.В., Лапій Ф.І. Перебіг поствакцинального періоду при використанні комбінованих вакцин різних виробників протягом одного циклу вакцинації. *Сучасна педіатрія. Україна*. 2024. № 1 (137). С. 106-109.

DOI: <https://doi.org/10.15574/SP.2024.137.106>

4. Пугач А.М., Бондаренко А.В. Оцінка поствакцинальних реакцій після одночасного введення вакцин проти різних інфекцій. *Український журнал Перинатологія і Педіатрія*. 2024. № 4 (100). С. 106-109.

DOI: [https://doi.org/10.15574/PP.2024.4\(100\).106110](https://doi.org/10.15574/PP.2024.4(100).106110)

5. Пугач А.М., Бондаренко А.В. «Обізнаність майбутніх батьків щодо вакцинації». (2023). Наука та інновації: сучасний вектор розвитку науки та світу : збірник тез доповідей НЗ4 науково-практичних конференцій Міжнародного наукового форуму (25-26.05.2023). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. – 186 с. ISBN 978-617-7932-44-3

6. Пугач А.М., Бондаренко А.В. Suboptimal adherence to vaccination protocols among physicians and other medical professionals in Ukraine. *European Journal of Allergy and Clinical Immunology. Supplement: Abstracts from the European Academy of Allergy and Clinical Immunology Hybrid Congress, 31 May – 3 June, 2024.* 2024. P. 517. <https://doi.org/10.1111/all.16297>

7. Пугач А.М., Бондаренко А.В. Comparison of post-vaccination period when using vaccines from different manufacturers. *Abstract book of Baltic-Polish School of Immunology (BPSI 2025), Vilnius, May 12-13 2025.* 2025. P. 35.

У дискусії взяли участь голова та члени спеціалізованої вченої ради:

Запитання 1 Чоп'як Валентини Володимирівни, доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАН України, завідувачки кафедри клінічної імунології та алергології ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»: Якими стандартами Ви користувались для оцінки імуногенності за умов проведення гетерологічних схем вакцинації?

Пугач А.М. відповідь: Як імуногенність ми оцінювали здатність вакцини/окремих компонентів утворювати гуморальний імунітет з досягненням захисного рівня антитіл. Захисні рівні визначаються керівництвами ВООЗ та CDC, українські нормативні документи, зокрема, методичні вказівки МОЗ України, присвячені лабораторній діагностиці та оцінці ефективності імунізації, посилаються на ці джерела, де зазначено, що захисним вважається рівень проти дифтерії та правця ≥ 0.1 IU/mL, для гепатиту В ≥ 10 МО/мл. Імуногенність вважається задовільною, якщо більше 90% щеплених досягли захисного рівня антитіл.

Запитання 2 Чоп'як Валентини Володимирівни: Яка чутливість і специфічність імуноферментного методу оцінки специфічних поствакцинальних антитіл?

Пугач А.М. відповідь: Дослідження імуногенності проводилось в медичній лабораторії приватної форми власності, яка виконувала дослідження згідно договору співпраці в рамках нашої наукової роботи. Лабораторія має акредитацію за стандартами DSTU EN ISO 15189:2015 (IDT) — це українське відображення міжнародного стандарту ISO 15189, який регламентує роботу медичних лабораторій, крім того в діяльності лабораторії застосовуються вимоги ISO 9001. За наданими даними до використаних тест систем ІФА: чутливість становить близько 98,7 % (в 3-й місяць), специфічність - близько 99,4 %.

Запитання 1 Маврутенкова Віктора Володимировича:

Відповідь Пугач А.М.: Нова редакція Національного календаря щеплень передбачає розширення спектру застосовуваних вакцин, що очікувано приведе до пересторог, пов'язаних з одночасним їх введенням за один візит в медичний заклад для можливості дотримання графіку. Зокрема, планується перевести вакцинацію проти пневмококової інфекції з рекомендованої в обов'язкову і, очевидно, у лікарів та у батьків реципієнтів вакцин буде виникати більше запитань стосовно саме цієї вакцини. На противагу сумнівам і пересторогам

наше дослідження і, зокрема, одночасне введення пневмококової вакцини з іншими, якраз стане в нагоді, що підтверджує його актуальність і затребуваність.

Запитання 2 Маврутенкова Віктора Володимировича: Що частіше всього впливає на ставлення до вакцинації серед споживачів послуги (батьків, опікунів), лікарів і медичних сестер /фельдшерів?

Відповідь Пугач А.М.: Як показали результати нашого дослідження на ставлення до вакцинації серед лікарів і медичних сестер /фельдшерів впливає сфера діяльності, в якій працює медичний працівник, наявність факту проходження спеціалізованих тренінгів стосовно організації і проведення вакцинації, а на ставлення до вакцинації серед споживачів послуги (батьків, опікунів) впливає думка лікарів авторитетів, причому не лише педіатрів чи сімейних лікарів, а і лікарів інших спеціальностей

Запитання 3 Маврутенкова Віктора Володимировича: Чи були випадки післявакцинальних ускладнень за період вашого дослідження, і на які вакцини і у дітей якого віку?

Відповідь Пугач А.М.: Протягом терміну нашого дослідження поствакцинальних ускладнень не відмічалось, хоча в науковій літературі описуються випадки післявакцинальних ускладнень, практично на всі вакцини, при чому для кожної вакцини визначений певний термін, протягом якого наслідки розцінюються як післявакцинальні.

3. Запитання 1 Никитюк Світлани Олексіївни: При порівнянні перебігу поствакцинального періоду найбільші відмінності спостерігались між групою, де всі 4 дози були вакциною DT3aP-IPV-Hib-HBV і групою, де всі 4 дози були вакциною DT2aP-IPV-Hib-HBV (32% проти 15,38%, відповідно). Як, на вашу думку, можна пояснити це явище?

Відповідь Пугач А.М.: Відмінності між групами, очевидно, зумовлені відмінностями у кашлюковому компоненті: у групі, де всі 4 дози були вакциною DT3aP-IPV-Hib-HBV, вакцина містила 3-валентний кашлюк, а в іншій групі всі 4 дози були проведені вакциною з 2-валентним кашлюком, тому у них відсоток температурних явищ значно нижчий.

Запитання 2 Никитюк Світлани Олексіївни: Раніше не проводились дослідження щодо безпечності та імуногенності при застосуванні вакцин проти різних інфекцій за один візит в медичний заклад?

Відповідь Пугач А.М.: Раніше, дійсно, проводились досліджень щодо безпечності та імуногенності при застосуванні вакцин проти різних інфекцій за один візит в медичний заклад, проте наше дослідження ставило на меті дослідити одночасне введення саме дітям з окремими станами (діти, у яких в анамнезі відмічалась затяжна жовтяниця, у яких зазначалось розширення бокових шлуночків мозку, та з гіпертонусом м'язів кінцівок) і через що серед медичної спільноти збільшені перестороги щодо як вакцинації таких дітей, так і тим більше, одночасного введення їм декількох вакцин. Саме таких досліджень в сучасній науковій літературі не описано, в той час як отримані результати мають практичне значення.

4. Запитання 1 Чернишова Людмила Іванівна: Як проводилось опитування медичних працівників різних спеціальностей і випускників різних ВИШів?

Відповідь Пугач А.М.: При опитування медичних працівників в анкету було включено питання про лікарську спеціальність/субспеціальність, а також про те, який ВИШ закінчив респондент, таким чином, це дозволило проаналізувати прихильність до вакцинації серед лікарів різних спеціальностей і випускників різних ВИШів.

Запитання 2 Чернишової Людмили Іванівни: Серед результатів Ваших досліджень наведено високий відсоток (60%) тих, що вказують на наявність фальшивих довідок про проведення щеплень. Прохання уточнити, як отримані ці дані?

Відповідь Пугач А.М.: Дані отримані на основі опитування респондентів шляхом анонімного анкетування. Анкети розповсюджувались месенджерами та через соціальні мережі, і містили питання: Чи допускаєте Ви видачу фальшивих довідок про вакцинацію? І давалось три варіанти відповідей: «Так», «В окремих випадках», «Ні». За результатами опитування 60% респондентів допускають фальсифікацію довідок в окремих випадках.

5. Запитання 1 Волохи Алли Петрівни: В своєму дослідженні визначили три окремі стани, які не є захворюваннями, але дуже часто впливали на відтермінування вакцинації і на рівень охоплення щепленнями. Як ви вважаєте, яка причина, рекомендованих відтермінувань при цих станах? І як можна вплинути на зменшення частоти хибних протипоказів?

Відповідь Пугач А.М.: В процесі нашого дослідження з'ясувалось, що прихильність медичних працівників до вакцинації дітей та власної ревакцинації залежить від групи професійної діяльності, а також від факту проходження спеціального навчання з організації імунопрофілактики. Оскільки виокремлені нами окремі стани частіше всього встановлюються лікарями різних спеціальностей, то заходи з підвищення обізнаності медичних працівників з питань організації і проведення імунопрофілактики, можуть суттєво знизити частоту відтермінувань вакцинації через хибні протипокази і перестороги серед лікарів різних спеціальностей.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої разової ради та присутні на захисті у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради – Волохи Алли Петрівни, доктора медичних наук, професора, професора кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології НУОЗ України імені П.Л. Шупика – визначена голова спеціалізованої вченої ради;

рецензента - Чернишової Людмили Іванівни, заслуженого лікаря України, доктора медичних наук, професора кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології НУОЗ України імені П.Л.Шупика;

офіційного опонента – Чоп'як Валентини Володимирівни, доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАН України, завідувачки

кафедри клінічної імунології та алергології ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»;

офіційного опонента - Маврутенкова Віктора Володимировича, доктора медичних наук, професора, професора кафедри інфекційних хвороб Дніпровського державного медичного університету (ДДМУ);

офіційного опонента - Никитюк Світлани Олексіївни, доктора медичних наук, професора, доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Пугач Аллі Мар'янівні ступінь доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Волоха Алла Петрівна

доктор медичних наук, професор,
професор кафедри педіатрії,
неонатології, дитячих інфекційних
хвороб, імунології та алергології
НУОЗ України імені П.Л. Шупика

